

*Пирожкова Ю. В.,
кандидат юридичних наук,
доцент, докторант
Запорізького національного університету*

РЕГУЛЯТИВНА ФУНКЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА: ГЕНЕЗА ТА СУЧАСНА ТРАНСФОРМАЦІЯ В УМОВАХ РЕФОРМАЦІЙНИХ ПРАВОТВОРЧИХ ПРОЦЕСІВ

Анотація. Статтю присвячено дослідженню генези та сучасній модифікації змістовно-сутнісного «наповнення» регулятивної функції адміністративного права, що обумовлена, насамперед, трансформацією галузевого предмета – появою нових відносин, які потребують нормативно-правової регламентації, реальним зростанням та превалуванням «публічно-сервісних» (обслуговуючих) відносин, євроінтеграційною спрямованістю державотворчих процесів в Україні. Аналіз історичного розвитку та особливостей сучасної трансформації регулятивної функції адміністративного права надає можливість запропонувати визначення поняття регулятивної функції в контексті оновленого розуміння галузевого предмету.

Ключові слова: адміністративно-правове регулювання, функції адміністративного права, регулятивна функція адміністративного права, предмет адміністративного права.

Адміністративно-правове регулювання суспільних відносин здійснюється через встановлення зобов'язуючої, заборонної чи управомочної (уповноважуючої, дозвільної, диспозитивної) норми. Зобов'язуючі (приписні) норми зобов'язують вчинювати певні дії при виникненні передбачених ними умов (наприклад, провадження господарської діяльності з медичної практики потребує одержання ліцензії; у разі одержання звернення громадянина органи державної влади і місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації незалежно від форм власності, об'єднання громадян, посадові особи зобов'язані розглянути зазначені пропозиції (зауваження) та повідомити заявника про результати розгляду; іноземці та особи без громадянства під час проходження прикордонного контролю у пунктах пропуску через державний кордон зобов'язані подати свої біометричні дані для їх фіксації тощо). Заборонні норми забороняють вчинення тих чи інших дій за умов, що ними визначені. Наприклад, шляхом встановлення зазначених норм забороняється: поліцейським за будь-яких обставин сприяти, здійснювати, підбурювати або терпимо ставитися до будь-яких форм катування, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання; державним службовцям – організувати і брати участь у страйках та агітації; створювати і брати участь у діяльності діяльність політичних партій, керівні органи чи структурні осередки яких знаходяться за межами України, а також будь-яких структурних осередків політичних партій, в органах виконавчої та судової влади, у Збройних Силах та Державній прикордонній службі України, Державній спеціальній службі транспорту, Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України, на державних підприємствах, в установах і організаціях, державних навчальних закладах; здійснення транзитного проїзду іноземців та осіб без громадянства через тимчасово окуповану територію

тощо. Управомочні (дозвільні) норми встановлюють можливість для виконавців діяти в межах їх приписів і наділяють їх правом вибору відповідної моделі поведінки в межах, дозволених чинним законодавством. Так, наприклад, громадянину надано можливість самостійно вирішувати питання реалізації свого права на скаргу; державний службовець має право на проведення службового розслідування за його вимогою з метою зняття безпідставних, на його думку, звинувачень або підозри; поліцейський уповноважений вилучити у особи зброю чи інші предмети, якими особа може завдати шкоди оточуючим чи собі, незалежно від того, чи заборонені вони в обігу тощо. Співвідношення зазначених норм адміністративного права, через які безпосередньо і реалізується його регулятивна функція, з плином часу здатне змінюватися. Так, зазначену трансформацію регулятивної функції галузі можна проілюструвати на прикладі адміністративно-правового регулювання у сфері безпеки дорожнього руху, адже державне регулювання руху транспортних засобів та пішоходів по дорогам, забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у дорожньому русі, завжди було і залишається сьогодні в межах галузевого правового предмету. Перші згадки про правила руху на дорогах встановлені набагато раніше, ніж з'явився перший автомобіль. Так, в «Соборном Уложенні» 1649 р. було введено дозвільну та заборонну систему при організації руху сухопутними дорогами. Пізніше, іменним указом царів Івана Олексійовича та Петра Олексійовича Романових у 1683 р. було встановлено правила руху для вершників та кінних екіпажів, якими, з метою забезпечення у населених пунктах безпеки городян та запобігання каліцтва, заборонено швидку їзду вулицями Москви [1, с. 153]. Швидка їзда міськими вулицями та биття батогами перехожих кучерами були основними дорожніми правопорушеннями зазначеного часу, що і призвело до їх заборони указом імператриці Анни Іоанівни у 1732 р. [1, с. 154]. Потреба у реєстрації транспортних засобів та перевізників обумовила введення реєстраційних номерних жетонів для їх подальшої ідентифікації у випадку вчинення правопорушення [2], а у 1775 р. Манифест, що визначав тип екіпажу та максимально дозволена для його запрягання кількість коней, підписаний Катериною II, дозволив регламентувати рух, оскільки саме ці показники визначали статус та положення володільця транспортного засобу, що і визначало пріоритетне право проїзду [3, с. 70]. Незважаючи на такий регламентаційно-заборонний формат регулятивної функції адміністративного права у зазначений період, порушення швидкісного режиму доповнюються порушеннями, причиною яких була несправність екіпажів, що і призводить до необхідності правового регулювання у сфері технічної регламентації засобів пересування, тобто своєрідного «технічного огляду» возів та екіпажів, які використовувались для пересування. Саме тому у 1798 р. у Статуті Санкт-Петербургу окремий розділ, присвячений полі-

ції, встановлював її обов'язок наглядати за справністю карет, колясок та саней, які використовувалися перевізниками [3, с. 70]. Розширення заборонної складової регулятивної функції галузі, спрямованої на забезпечення безпеки дорожнього руху, «набирає обертів» у XIX ст. – запроваджується обмеження швидкості (1801 р.), Петербурзькою поліцією розробляються окремі настанови для перевізників – своєрідний прообраз Правил дорожнього руху (1804 р.), набувають чинності єдині Правила руху шосейними дорогами (1831 р.) тощо. Зазначені нормативно-правові документи фактично сформували «ескіз» єдиних Правил дорожнього руху, який в майбутньому реалізується через відповідний масив регламентаційних норм і правил, обумовлюючи не лише суттєве розширення регламентуючого діапазону регулюючої функції галузі (у 1883 р. визначені правила проїзду та вимоги щодо технічного стану окремо щодо кожного виду візків та екіпажів; правила перевезення пасажирів та вантажів, у тому числі і в громадському транспорті; правила для пішоходів та заходи, які поліція може застосовувати для припинення порушень правил руху; вперше в історичній практиці було запроваджено юридичне оформлення ДТП офіційним протоколом та розроблений його зразок), але й її змістовне переформатування, оскільки, паралельно із нормами-правилами, з'являється досить велика кількість матеріальних установчих та зобов'язуючих норм – окремим розділом в Інструкції поліції закріплюються обов'язки спостереження за порядком та безпекою на тротуарах, дорогах та бульварах [3, с. 70–71]. Зважаючи на те, що регулятивна функція адміністративного права завжди набуває свого прояву у впливі на суспільні відносини, поява таких нових видів транспорту як велосипед, автомобіль, трамвай на початку XX ст. обумовила запровадження нових прав, обов'язків, заборон, обмежень для учасників дорожнього руху, що, в свою чергу, вплинуло на відповідне розширення компетенційних норм, регламентуючих повноваження поліції. Так, наприклад, спеціально для велосипедистів було введено посвідчення – «Свідоцтво про вмільу їзду» та закріплена вимога – в обов'язковому порядку встановлювати на велосипеді номер, ліхтар та дзвоник [1, с. 160], для перших автомобілів – запроваджено обмеження швидкості їхнього руху вулицями міста – до 20 верств на годину (при максимальній швидкості 26 верств на годину); у 1903 р. постановою Уряду «Про устрій поліції та містах з повним поліцейським управлінням» вперше до складу поліції вводяться штати, обов'язком яких було забезпечення безпеки дорожнього руху; у 1907 р. з'являється інструкція з першими правилами руху міськими вулицями для велосипедистів, автомобілів та трамваїв; у 1912 р. правила дорожнього руху удосконалюються шляхом чіткого встановлення правостороннього руху транспорту, визначення місць зупинок для екіпажів, введення номерних знаків та обмеження швидкості; встановлення правил обгону, медичних вимог до водіїв та порядку отримання посвідчення водія, які стали видаватися із фотокартками, а також вимог до технічного стану автомобілів та особливо до устроїв, що забезпечують безпеку руху. Усунення пріоритетності кінних візків, встановлення однакових вимог до водіїв автомобілів та кучерів [4, с. 222–223] також сприяло підвищенню ефективності адміністративно-правової регламентації сфери дорожнього руху у XIX ст. Не занурюючись у подальший ретроспективний аналіз адміністративно-правового регулювання безпеки дорожнього руху, зазначимо, що як раніше, так і сьогодні в Правилах дорожнього руху «віддзеркалюється» модифікація регулятивної функції галузі. Так, наприклад, Законом України «Про

дорожній рух» до 2011 р. передбачався обов'язковий технічний огляд транспортних засобів, Законом України від 5 липня 2011 р. «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо усунення надмірного державного регулювання у сфері автомобільних перевезень» його було скасовано для легкових автомобілів усіх типів, марок і моделей, причепів (напівпричепів) до них (крім таксі та автомобілів, що використовуються для перевезення пасажирів або вантажів з метою отримання прибутку), мотоциклів, мопедів, мотоколясок та інших прирівняних до них транспортних засобів незалежно від строку експлуатації, а також передбачена можливість керуванням транспортним засобом особою, яка не є його власником на підставі посвідчення водія відповідної категорії; реєстраційного документу на транспортний засіб; полісу (договору) обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, а у випадках, передбачених законодавством, також ліцензійної картки на транспортний засіб.

Трансформацію регулятивної функції адміністративного права також можна простежити на прикладі становлення паспортного режиму (впровадження паспортної системи, режиму паспортизації та реєстрації) на теренах сучасних українських земель. Так, Л.Л. Коробочкіна, досліджуючи генезу паспортного режиму в Україні, зазначає, що його перші елементи було започатковано ще за часів Київської Русі та на Січі, і на початку свого розвитку застосовувався для посвідчення особи та збору податків. У подальшому він сприяв здійсненню контролю за пересуванням населення, забезпеченню карантинних застав, а також реалізації поліцейських та фіскальних функцій. Автор зауважує, що на початку створення Січі мова йшла лише про наявність внутрішньої системи обліку, а за часів Нової Січі паспортний режим використовувався вже не лише для контролю за переміщенням козаків, але й служив засобом охорони їх прав, у спосіб підтримання порядку та дисципліни на території Кошу, відмежуванню подорожуючих козаків від бродяг. При входженні українських земель до складу Російської імперії було закладено організаційно-правові підвалини поліцейського паспортного режиму, встановлення яких використовувалося для посилення процесу закріпачення населення, забезпечення збору податків, рекрутства та здійснення поліцейських функцій. Зазначені тоталітарні чинники набули свого подальшого розвитку за часів існування СРСР – паспортний режим перетворюється на інструмент «очистки» суспільства від неблагондійних та злочинців. Постанова РНК РРФСР «Про прописку громадян у міських поселеннях» юридично закріпила інститут прописки. У сільській місцевості радянський паспортний режим мав тоталітарний характер і практично перетворював більшість населення України (колгоспників) на «невиїзних» осіб [5, с. 7–8]. Сучасне розуміння паспортного режиму охоплює нормативно-визначений порядок надання адміністративних послуг у сфері реєстрації місця проживання/перебування особи та видачі/заміни паспорта громадянина України та процедуру притягнення до адміністративної відповідальності за порушення вимог паспортного режиму [5, с. 8]. 6 грудня 2012 р. набрав чинності Закон України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус», відповідно до якого розпочато роботу із запровадження оформлення і видачі паспорта громадянина України, що містить безконтактний електронний носій із біометричними даними власника документу. З метою запровадження біометричних документів для виїзду за кордон Урядом прийнято Постанову від 7 травня 2014 р. № 152 «Про затвердження зразка бланка,

технічного опису та Порядку оформлення, видачі, обміну, пересилання, вилучення, повернення державі, знищення паспорта громадянина України для виїзду за кордон з безконтактним електронним носієм, його тимчасового затримання та вилучення», відповідно до якої в Україні запровадили біометричні закордонні паспорти з 01 січня 2015 р. Постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 р. № 302 затверджено зразок бланка, технічний опис та Порядок оформлення, видачі, обміну, пересилання, вилучення, повернення державі, знищення паспорта громадянина України. Відповідно до цієї Постанови оформлення і видачу паспорта громадянина України з безконтактним електронним носієм у вигляді пластикової картки запроваджено з 1 січня 2016 р. Лібералізація візового режиму з Європейським Союзом обумовила прийняття Верховною Радою України 14 липня 2016 р. Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус, спрямованих на лібералізацію Європейським Союзом візового режиму для України» № 3224, що вносить зміни до низки Законів України щодо документів, які підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус [6]. Новелізація паспортного режиму відкриває можливість для всіх громадян України отримувати замість внутрішньогромадянського паспорта старого зразка (книжечки) ID-карти, які з січня 2016 р. видавалися тільки 16-річним українцям. ID-карти, що засвідчують особу, отримуватимуть всі громадяни, починаючи з 14 років – на чіп паспорта будуть записуватися у цифровому вигляді відцифровані відбитки пальців рук особи (при отриманні внутрішнього документа за бажанням, при оформленні закордонного паспорта – обов'язково) та цифровий підпис громадянина. Особам, які не досягли 18-річного віку, паспорт оформляється на чотири роки, а особам, які досягли 18-річного віку – на 10 років. Скасовано норму про те, що при державній реєстрації шлюбу в паспортах громадянина України має робитися відмітка із зазначенням прізвища, імені, по батькові та року народження другого з подружжя та місця і дати такої реєстрації Законом тощо. Зазначений приклад яскраво ілюструє трансформацію регулятивної функції галузі, адже якщо раніше відносини паспортного режиму регламентувалися жорстко, то сучасний етап їх регламентації від зазначеної моделі поступово відходить шляхом надання особі розширеного переліку правомочностей. З огляду на викладене, очевидним є той факт, що модифікація змістовно-сутнісного «наповнення» регулятивної функції адміністративного права обумовлена, насамперед, трансформацією галузевого предмета – появою нових відносин, що потребують нормативно-правової регламентації, реальним зростанням та превалюванням «публічно-сервісних» (обслуговуючих) відносин (адміністративні послуги, адміністративні процедури, адміністративні договори тощо), по-друге, євроінтеграційною спрямованістю державотворчих процесів в Україні, що вимагає якісно нового адміністративно-правового регулювання, що відповідає вимогам часу та європейським стандартам. Так, якщо раніше адміністративні послуги не виділялись в межах «управлінського» предмету галузі, отже не було, відповідно, ні норм права, ні нормативно-правового акту, і лише виділення адміністративних (управлінських) послуг органів публічної адміністрації щодо задоволення певних потреб особи, яка здійснюється за зверненням (реєстрація, ліцензування, надання дозволу, видання довідки тощо), призвело до відповідної регламентації – прийняття Закону України від 06 вересня 2012 р. «Про адміністративні послуги» [7]. Враховуючи євроінтеграційну спрямованість політики України і необхідність адаптації вітчиз-

няного законодавства до законодавства держав-членів ЄС, відбувається і відповідна модифікація регулятивної функції вітчизняного адміністративного права у зазначеній сфері. Так, загальні засади щодо розвитку електронних адміністративних послуг встановлені на рівні ЄС (зокрема, в Повідомленні Європейської Комісії Європейському Парламенту, Раді, європейському економічному і соціальному комітету і Комітету регіонів «Цифровий порядок денний для Європи» від 19 травня 2010 р. № COM (2010)245 та «Плані дій Європейського електронного уряду 2011–2015. Використання ІКТ в цілях сприяння належного, стійкого та інноваційного уряду» від 15 грудня 2010 р. № COM (2010)743) обумовили в Україні появу електронної форми адміністративних актів поряд із письмовою. Сучасним напрямом реформування електронних послуг в ЄС виступає створення єдиного цифрового ринку публічних послуг, забезпечення сумісності між системами надання електронних публічних послуг різних країн-членів ЄС, що передбачено Регламентом Європейського Парламенту та Ради «Про електронну ідентифікацію і трастові послуги для електронних угод на внутрішньому ринку і скасування Директиви 1999/93/ЄС» від 23 липня 2014 р. № 910/2014, Рішенням Європейського Парламенту та Ради «Про створення програми сумісності рішень і загальних рамок для європейських публічних адміністрацій, підприємств і громадян (ISA) в якості засобу для модернізації публічного сектору» (ЄС) 2015/2240 від 25 листопада 2015 р., що вплинуло і на вітчизняне адміністративне законодавство, адже застосування електронної форми адміністративних актів поряд із письмовою формою розпочалось відносно нещодавно і в Україні – спочатку на рівні підзаконного акта, а пізніше на рівні закону [8, с. 12]. Зокрема, до ст. 9 Закону України «Про адміністративні послуги» 10 грудня 2015 р. було внесено відповідні зміни, які передбачають оптимізацію порядку їх надання через застосування електронної форми шляхом створення Єдиного державного порталу адміністративних послуг, у тому числі через інтегровані з ним інформаційні системи державних органів та органів місцевого самоврядування [9]; п. 2 Наказу Міністерства юстиції України № 466/5 від 31 березня 2015 р. «Про деякі питання надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» встановлено, що «виписки, витяги та довідки в паперовій та електронній формах відповідно до Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг» мають однакову юридичну силу» [10]. Сучасний стан надання адміністративних послуг в електронній формі також характеризується певними новачками – запровадження електронного врядування та надання електронних послуг органами державної влади. Перші кроки було зроблено у зв'язку із прийняттям Закону України від 22 травня 2003 р. № 851 «Про електронні документи та електронний документообіг» та Закону України від 22 травня 2003 р. № 852 «Про електронний підпис», пізніше був прийнятий закон України від 9 січня 2007 р. № 537 «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 рр.». На виконання вимог зазначених законів прийнято Постанови Кабінету Міністрів України: «Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи «Електронний уряд» від 24 лютого 2003 р. № 208; «Про затвердження Типового порядку здійснення електронного документообігу в органах виконавчої влади» від 28 жовтня 2004 р. № 1453; «Про затвердження правил забезпечення захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах від 29 березня 2006 р. № 373; «Про електронний обмін службовими документами в органах виконавчої влади» від 17 липня 2009 р. № 733 та ін.

Доступними стали онлайн-послуги у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, зокрема отримання витягів із відповідного Реєстру, послуги у сфері державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, реєстрації актів цивільного стану тощо. Міністерством юстиції України створено Кабінет електронних сервісів, на якому містяться посилання щодо отримання всіх електронних послуг, надання яких забезпечується Міністерством юстиції України [8, с. 14].

Проголошення незалежності України, визнання її демократичною і правовою державою, проведення адміністративної реформи – все це забезпечило перехід від адміністративно-командної системи управління, за якої забезпечувалася прерогативність повноважень державно-владного суб'єкта адміністративних правовідносин задля реалізації публічних завдань і функцій, до демократичної, за якої виникла формально-юридична рівність контрагентів, а також виникнення нових методів і форм державного управління, популярним серед яких став адміністративний договір. І якщо, як зазначають автори Академічного курсу з адміністративного права за заг. ред. В.Б. Авер'янова (2007 р.), в радянській літературі 20-х рр. XX ст. адміністративні договори згадуються як побічна форма управлінської діяльності, а у 60-х рр. XX ст. – як один із факторів демократизації [11, с. 187], то сьогодні, у зв'язку із поступовим звуженням сфери державного впливу на соціально-економічний розвиток суспільства і пов'язаною з цим децентралізацією державної влади, адміністративний договір широко застосовується в діяльності державних органів і організацій як між ними самими, так і за участю недержавних суб'єктів, що, в свою чергу, призводить до суттєвого розширення «сегменту» договірного регулювання адміністративних правовідносин в предметі адміністративного права. Зважаючи на це, теоретичне осмислення правового режиму таких договорів, дослідження індивідуальної та галузевої їх специфіки стало предметом детального вивчення вчених-адміністративістів (наприклад роботи, К.К. Афанасьєва, Ж.В. Завальної, С.М. Ольховської, С.С. Скворцова, О.В. Дьоміна та ін.). У зв'язку із орієнтацією правотворчих процесів в Україні на запозичення європейських стандартів, слід зазначити, що актуалізується дослідження досвіду тих країн, де є використання адміністративних договорів. Так, Р.О. Куйбіда, досліджуючи моделі адміністративного договору, властиві для Франції та Німеччини, а також деяких інших країн, що модифікували ці моделі для потреб власної правозастосовної практики, дійшов висновку, що розглянутий досвід деяких європейських держав підтверджує, що в Європі відсутнє уніфіковане розуміння адміністративного договору, відсутні чіткі та однакові межі між адміністративними (публічно-правовими) та цивільними (приватноправовими) договорами. Тому, на думку вченого, і з ним варто погодитися, зважаючи на недостатню визначеність поняття адміністративного договору в Україні, неоднакову судову практику щодо тлумачення цієї категорії, актуальним є питання про обрання національної моделі адміністративного договору та підготовку змін до матеріального законодавства шляхом доповнення спеціальних законів положеннями про те, що передбачені ними договори є адміністративними, або прийняття окремого закону про адміністративні договори, який би визначав сферу укладання адміністративних договорів, види, загальні процедури їх укладання, наслідки невиконання, правила про недійсність тощо [12, с. 182–183].

Таким чином, підводячи підсумки, слід зазначити, що з'являються нові суспільні відносини (послуги, моніторинг, дого-

вори, акти-планування, звернення, в тому числі й електронні петиції тощо), відбувається відповідна модифікація структурних параметрів регулятивної функції галузі, збільшується кількість дозвільних норм (розширюється коло прав), що безпосередньо впливає на забезпечення їх реалізації шляхом відповідного розширення зобов'язуючих норм (встановлення обов'язків здійснити певні дії) та суттєво зменшується кількість охоронних адміністративно-правових норм. Зважаючи на сучасну трансформацію основних параметрів регулятивної функції адміністративного права, вважаємо за можливе запропонувати її наступне визначення – це обумовлений соціальним призначенням цілеспрямований вплив адміністративного права, внаслідок якого відбувається регламентування суспільних відносин шляхом встановлення позитивних правил поведінки, прав та взаємних обов'язків суб'єктів адміністративних правовідносин, спрямованих на задоволення інтересів суспільства і громадян у процесі публічного управління, у сфері надання адміністративних послуг, ефективну реалізацію адміністративних процедур, оптимальну регламентацію адміністративно-деліктних відносин.

Література:

1. Гирько С.И., Борисов А.В., Миронов А.И., Полубинский В.И. Органы внутренних дел Российской империи / С.И. Гирько, А.В. Борисов, А.И. Миронов, В.И. Полубинский. – М.: ВНИИ МВД России. – 2002. – Т. 1. – С. 153.
2. Питеркин И.В. Организация уличного движения и безопасности в Санкт-Петербурге (Ленинграде) в XVIII – первой трети XX вв.: историко-правовой аспект: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 – теория права и государства; история права и государства; история политических и правовых учений / И.В. Питеркин – Санкт-Петербургский юридический институт, 1997. – 21 с.
3. Ковальчук О.В. Ретроспектива государственного регулирования безопасности дорожного движения в имперский период России (середина XVII века до 1917 года) / О.В. Ковальчук // Административное право и процесс. – 2016. – № 2. – С. 69–72.
4. Рубец А.Д. История автомобильного транспорта России: учебное пособие для студентов высших учебных заведений / А.Д. Рубец 2-е изд. М.: Академия, 2004. – 304 с.
5. Коробочкіна Л.Л. Паспортний режим в Україні як вид адміністративно-правового режиму: дисс. ... канд. юрид. наук, спец.: 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право / Л.Л. Коробочкіна. – Одеська юридична академія. – 2016. – 22 с.
6. Про внесення змін до деяких законів України щодо документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус, спрямованих на лібералізацію Європейським Союзом візового режиму для України: Закон України від 14 липня 2016 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
7. Про адміністративні послуги: Закон України від 06 вересня 2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
8. Михайлюк Я. Надання адміністративних послуг в електронній формі у країнах Європейського Союзу та України: порівняльно-правовий аспект / Я. Михайлюк // Юридична Україна. 2016. – № 1–2. – С. 10–15.
9. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування та оптимізації надання адміністративних послуг: Закон України від 10 грудня 2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
10. Про деякі питання надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців: Наказ Міністерства юстиції України № 466/5 від 31 березня 2015 р. // Офіційний вісник України. – 2015. – № 25. – С. 266.
11. Коломоєць Т.О. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник / Т.О. Коломоєць. – К.: Юрінком Інтер, 2011. – 576 с.
12. Куйбіда Р.О. Адміністративний договір у практиці європейських країн / Р.О. Куйбіда // Слово Національної школи суддів. – 2013. – № 2(3). – С. 176–183.

Пирожкова Ю. В. Регулятивная функция административного права: генезис и современная трансформация в условиях реформирования правотворческих процессов

Аннотация. Статья посвящена исследованию истории и современной модификации сущности регулятивной функции административного права, обусловленной, прежде всего, трансформацией отраслевого предмета – появлением новых отношений, которые необходимо нормативно регламентировать, увеличением сегмента «публично-сервисных» (обслуживающих) отношений, евроинтеграционной направленностью отечественного правотворчества. Анализ исторического развития и особенностей современной трансформации регулятивной функции административного права позволяет предложить определение понятия регулятивной функции в контексте обновленного понимания отраслевого предмета.

Ключевые слова: административно-правовое регулирование, функции административного права, регулятивная функция административного права, предмет административного права.

Pyrozhkova Yu. Regulatory function of administrative law: genesis and transformation in modern conditions reformation lawmaking process

Summary. Article investigates the genesis and modern modifications of content-essential “filling” of the regulatory function of administrative law, which is due, above all, the transformation of the sector subject – the emergence of new relationships that require regulatory regulation, real growth and prevalence of “public service” (service) relations, European integration orientation state processes in Ukraine. Analysis of historical development and transformation features modern regulatory functions of administrative law provides the opportunity to offer a definition of regulatory functions in the context of a renewed understanding of the industry subject.

Key words: administrative and legal regulation, administrative law function, regulatory function of administrative law, subject of administrative law.